

ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІЙСЬК (СИЛ) В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО

Дядченко В.В., Мальований С.В., Левадна С.В.

***Військовий інститут танкових військ Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків***

Під час повномасштабного вторгнення РФ, Україна зазнала значних екологічних руйнувань. В нашій країні система військової екологічної безпеки недостатньо розвинена порівняно з країнами НАТО.

В арміях країн-членів НАТО особлива увага приділяється питанням захисту довкілля. При проведенні всіх операцій з застосуванням бойової сил завжди враховується охорона навколишнього середовища. Мета військового захисту навколишнього середовища – запобігати або пом'якшувати несприятливі наслідки військової діяльності шляхом прийняття відповідних угод НАТО зі стандартизації (STANAG).

Впровадження стандартів НАТО в Україні є важливим елементом реформування сектору безпеки і оборони України, який вважається одним із найоптимальніших шляхів підвищення рівня її боєздатності і, відповідно, обороноздатності всієї країни.

На сьогодні в *Збройних Силах України*, згідно стандартів НАТО, у сфері цивільного захисту та екологічної безпеки прийнято чотири військові стандарти:

- ВСТ 01.107.001 – 2018(01) – Екологічна безпека військ (сил) у військовій діяльності (STANAG 7141);
- ВСТ 01.107.002 – 2022(01) – Поводження з відходами під час військової діяльності;
- ВСТ 01.107.003 – 2022 (01) – Документування польових таборів у військовій діяльності (STANAG 6500);
- ВСТ 01.107.004 – 2022 (01) – Система управління екологічною безпекою військ (сил) під час військової діяльності (STANAG 2583).

Вказані документи регламентують заходи, спрямовані на збереження довкілля при проведенні військової діяльності. Відповідальність за захист довкілля під час підготовки і проведення військових дій покладається на військове командування. В ході проведення операцій. висувають ряд вимог до офіцерів, що повинні контролювати «екологічність» проведення цієї діяльності.

Колективом науково-дослідної лабораторії факультету РХБ захисту та екологічної безпеки ВІТВ НТУ «ХПІ» в рамках програми стандартизації ЗС України на 2024 – 2026 рр. виконується науково-дослідна робота «Забезпечення екологічної безпеки військ (сил) у польових таборах під час військової діяльності», результатом якої буде проєкт військового стандарту за даною темою, відповідно до STANAG 2582, ENVIRONMENTAL PROTECTION FOR MILITARY CAMPS IN NATO OPERATIONS (AJEPP-2 Ed. B). В даній роботі особлива увага приділяється визначенню екологічних проблем, які необхідно вирішувати під час процесу планування військових операцій, а не після заподіяння шкоди довкіллю.

Таким чином, прийняттям та затвердженням даного проєкту військового стандарту буде практично повністю урегульоване питання забезпечення екологічної безпеки під час військової діяльності ЗС України.